

Almen praksis og Kliniske vejledninger

Jette Kolding Kristensen
Praktiserende Læge, Lektor, Ph.d

Min erfaring med vejledninger

- Daglig bruger af vejledninger i min klinisk praksis
- Medlem af DSAMs Vejledningsgruppe
 - Medforfatter til metodehåndbogen, DSAM
- 2016 Formand på den Klinisk Vejledning :
"Hypo- og Hyperthyreose hos voksne. Diagnostik, behandling og opfølgning i almen praksis", DSAM
- 2012 Medforfatter til den kliniske vejledning :
"Type 2 diabetes", DSAM

Kliniske vejledninger ▾

- Kommende vejledninger
- Bestil
- Igang med en vejledning
- Lukkede arbejdsrum
- Om vejledningerne
- Høringsvar

- Practicus >
- Scandinavian Journal (SJPHC) >
- Månedsskriftet (MPL) >
- Andre >

Sidst opdateret:
4. jun '13 kl. 15:43 af ASG

Kliniske vejledninger

Funktionelle lidelser (2013)

Kronisk systolisk hjerteinsufficiens (2013)

Type 2-diabetes (2012) inkl. bilag

Insulinbehandling (2012)

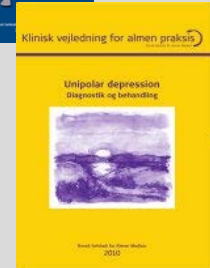

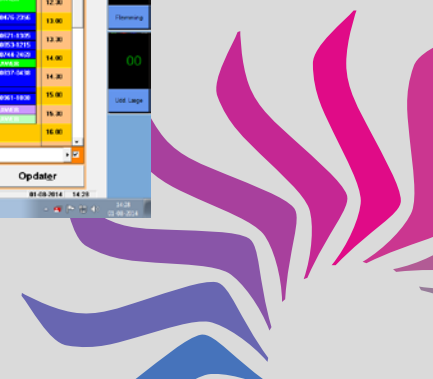
Guidelines

Traditionelt været proces baseret på Ildsjæle – manglende ”transparens”

Dato	30.06.2014	Mandag den 30. Juni 2014	uge 27	Start: 08:00	Interval: 30 min	Førskudt: 90 min					
Specielt	JUN	HAS	FD	AMA	AM2	DEK	LAS	NN	HM	NN	11
08:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
09:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
09:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
10:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
10:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
11:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
11:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
12:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
12:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
13:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
13:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
14:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
14:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
15:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
15:30	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER
16:00	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER	FRÅKER

Kliniske vejledninger

- Komme
- Bestil
- Igang med en vejledning
- Lul... dsrum
- O...
- ...

- Practicus
- Scandinavian Journal
- Månedsskriftet (MPL)
- Andre >

Sidst opdateret:
4. jun '13 kl. 15:43 af ASG

Kronisk systolisk
hjerteinsufficiens (2013)

Type 2-diabetes (2012)
inkl. bilag

Behandling (2012)

Hvad er en god klinisk vejledning?
Bliver den brugt?

Bliver den brugt?

- 57 % af de praktiserende læger bruger regelmæssigt vejledningerne

Yngre > ældre

Kvinder > mænd

Kompagniskabslæger > sololæger

- Kilde: Le JV. et al. Variation in general practitioners' informationseeking behaviour – a cross-sectional study on the influence of gender, age and practice form. 2016 Scandinavian Journal of Primary Health Care

DSAM Vejlednings gruppe

- Mål - udarbejde en metodehåndbog
- Forudsætninger for udvikling og implementering af klinisk vejledninger
 - Kend målgruppen
 - Transparent proces
 - Lav et godt "produkt"
 - "Sælg produktet" bedst muligt
 - Vejled og hjælp målgruppen

Kend Målgruppe:

- Definer hvem målgruppen er (praksis, læger, personale)
- Spørg målgruppen hvad de har brug for at vide

Produktet karakteriseres ved:

- identificer de væsentlige kliniske spørgsmål
- Søger viden systematisk
- Besvar spørgsmålene systematisk og pragmatisk
- Kom med korte & klare anbefalinger

Rammer

Forberedende
arbejde

Guideline
udarbejdelse

implementering

Rammer

Forberedende
arbejde

Aktører

- DSAM sekretariat/konsulent
- Arbejdsgruppens formand

Tidsplan

6 mdr

Valg af emne

Valg af emne

- Skal være hyppigt forekommende kliniske problemstillinger,
- Skal have diagnostisk eller behandlingsmæssig usikkerhed, og / eller
- Skal have kendt stor behandlingsmæssig variation i almen praksis

Forslag til emner kan komme fra alle, typisk fra praktiserende læger, DSAM's lægefaglige konsulent og DSAM's Koordinationsgruppe.

Beslutning

- Bestyrelsen

Forberedende arbejde

Etablering af arbejdsgruppe

- 6-8 praktiserende læger. Findes via opslag og udvælges efter at følgende kriterier skal være repræsenteret;
 - Sololæge/kompagniskabslæge
 - Alle regioner
 - Forskningsmiljøerne
 - Fyam
- 1 -2 specialister fra andet speciale afhængigt af relevans. Findes via LVS
- Etablering af metode gruppe
 - 1-2 personer med erfaring i kritisk litteratur læsning, metaanalyser ect.

Forberedende arbejde

Formulering af nøglespørgsmål

- Udarbejdes af formanden på baggrund af forslag fra praktiserende læge indsamlet på f.eks DSAMs årsmøde
- Høring af nøglespørgsmål
 - 200 tilfældigt udvalgte læger og udd.læger

Rammer

Guideline
udarbejdelse

Tidsplan:

12 mdr – produktet klar til høring

2 internatmøde

3 heldagsmøder

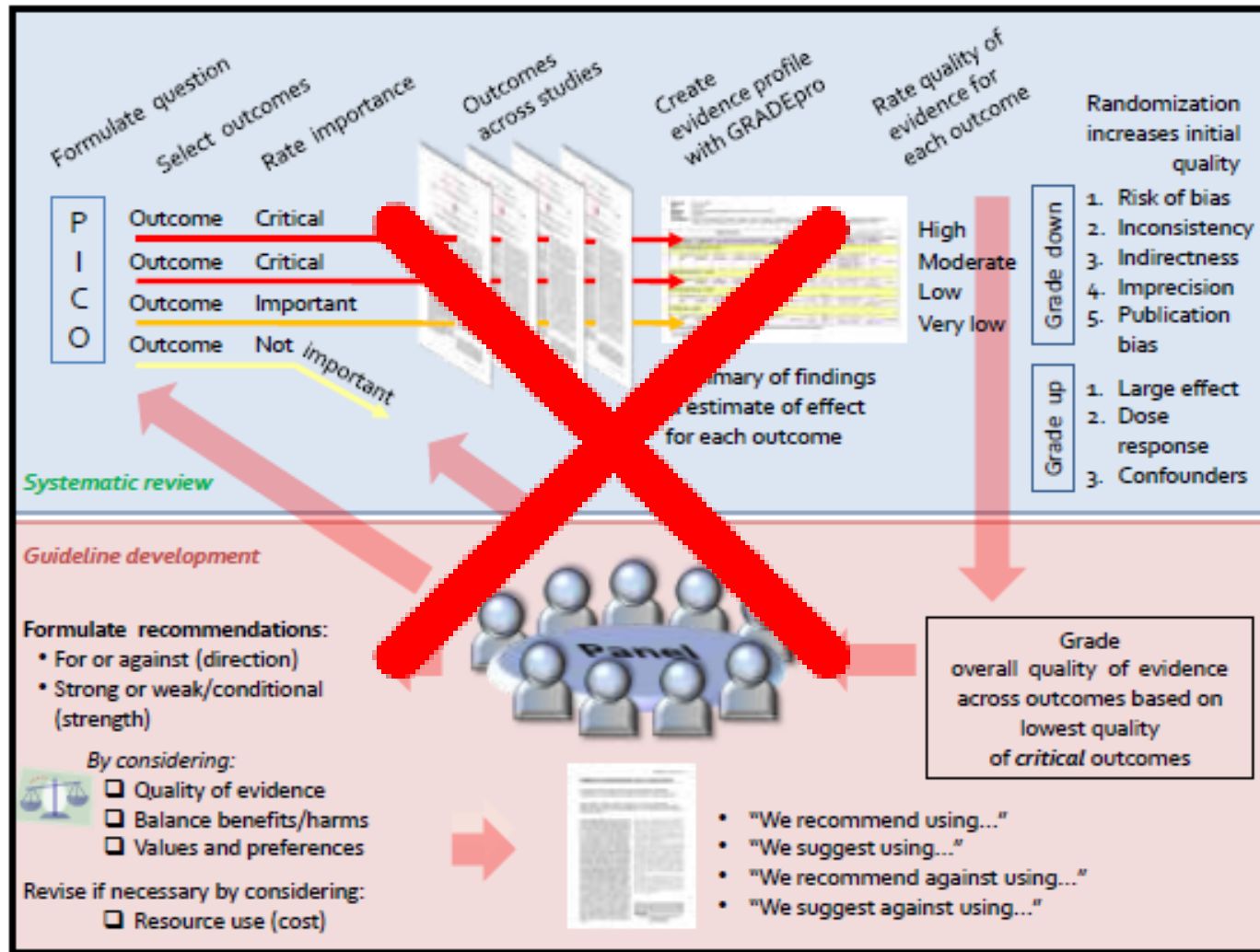
Resten klares pr email

Formand

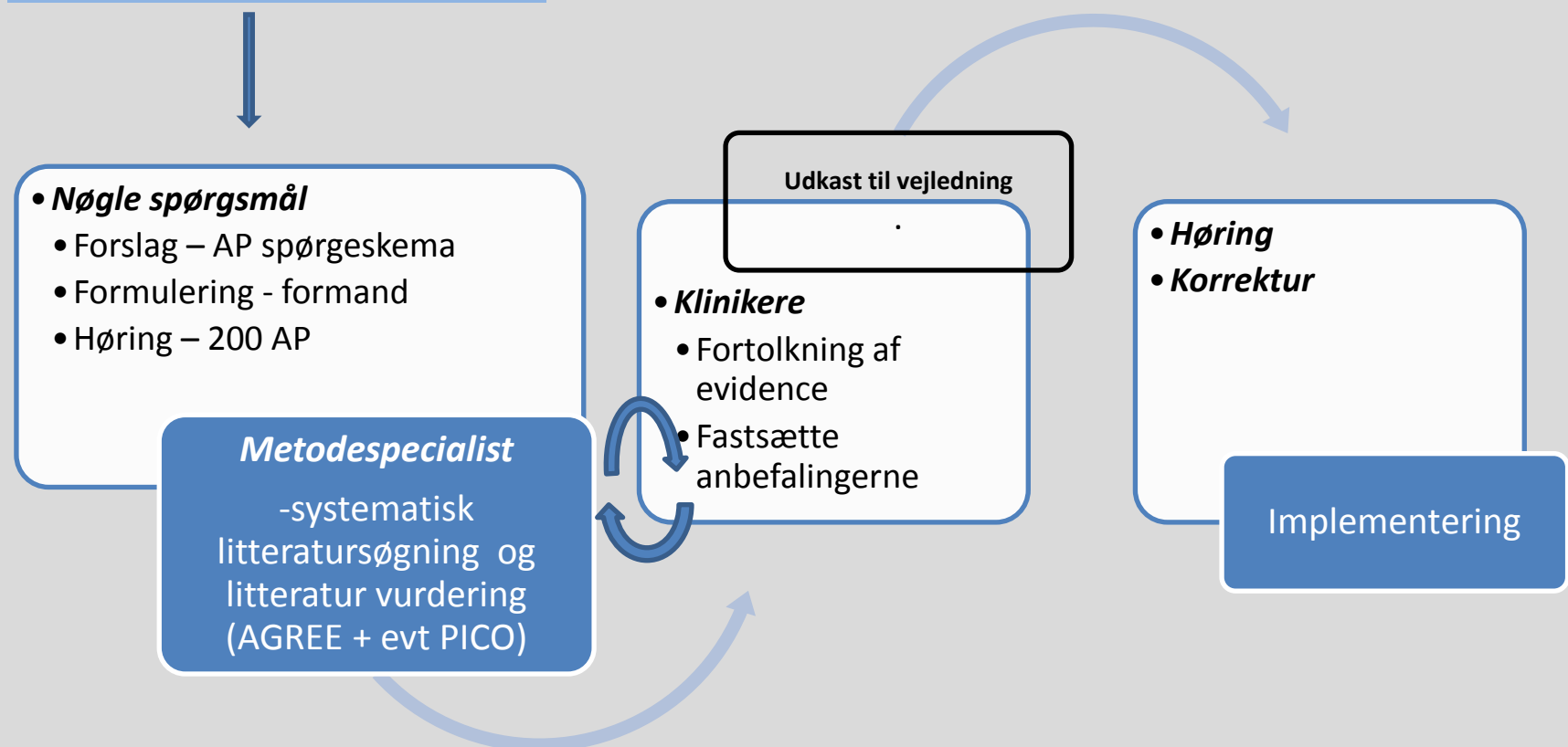

GRADE

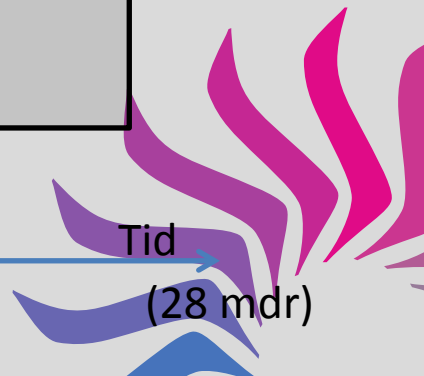

Emne valg

Guidelines

Afsøgning af eksisterende viden

-Besvarelse af nøglespørgsmål

AGREE-II: Et værktøj til at vurdere guidelines

[Introduction to the AGREE Collaboration](#)

[AGREE AM Project Partners](#)

[AGREE Instrument](#)

[AGREE Instrument Translations](#)

[Comparison of guideline development programmes](#)

[Appraisal of individual recommendations](#)

[Content analysis of guidelines](#)

[Publications and conferences](#)

[AGREE Electronic Library for Guideline Developers](#)

[AGREE Instrument Training Manual](#)

AGREE

[Web map](#)
[Contact](#)

appraisal of guidelines research and evaluation | www.agreecollaboration.org

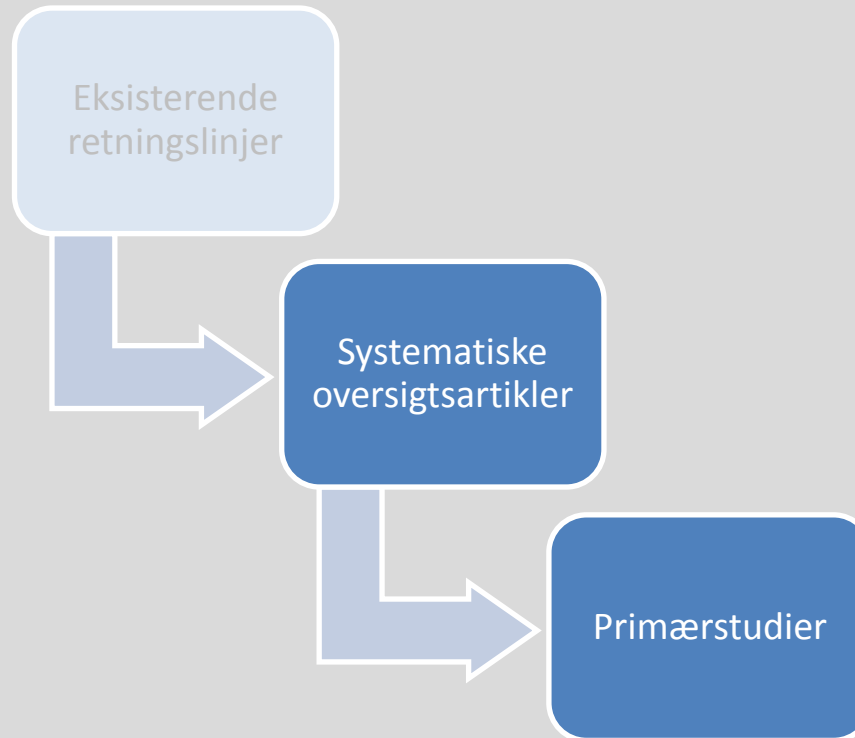
© The Agree Collaboration, 2001
Site created in March 2004

Afsøgning af eksisterende viden

-Besvarelse af nøglespørgsmål

Ved behov omformuleret til fokuseret PICO/PIRO spørgsmål - Afsøgning af eksisterende viden

Emne valg

- **Nøgle spørgsmål**
 - Evaluering af eksisterende – AP spørgeskema
 - Formulering - formand
 - Høring – 200 AP

Metodespecialist
-systematisk litteratursøgning og litteratur vurdering (AGREE ol)

Opdatere udkast til vejledning

- **Klinikere – 4 dage**
 - Fortolkning af evidence
 - Fastsætte anbefalingerne

- **Høring**
- **Korrektur**

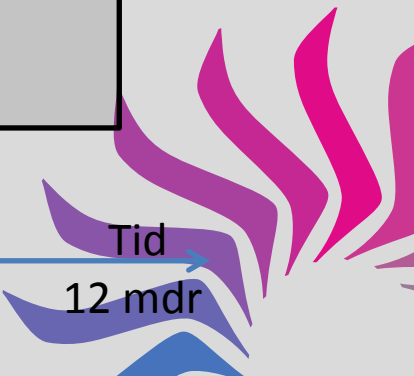
Implementering

Guidelines - opdatering

6 mdr

9 mdr

Tid
12 mdr

Offentlig Høring

- **Præhøring**
 - KL
 - Sundhedsstyrelsen
 - PLO
 - Danske Regioner.
 - DSAM's bestyrelse
- **Offentlig høring**
 - Alle organisationer og samarbejdspartnere, som kan tænkes at have relevans i forhold til emnet for vejledningen.
 - 50 tilfældigt udvalgte praktiserende læger og 10 uddannelseslæger, som er medlem af FYAM.
 - DSAM gør i et nyhedsbrev og på hjemmesiden opmærksom på, at vejledningen er i offentlig høring og at alle er velkomne til at kommentere vejledningen. Den

Høringsfristerne er på mellem to til fire uger.

Høringsmaterialet offentliggøres på DSAM's hjemmeside sammen med liste over dem, der har fået tilsendt høringmaterialet.

Alle høringssvar offentliggøres efter høringsfristen på DSAM's hjemmeside.

Rammer

implementering

Aktører:

National implementeringsgruppe

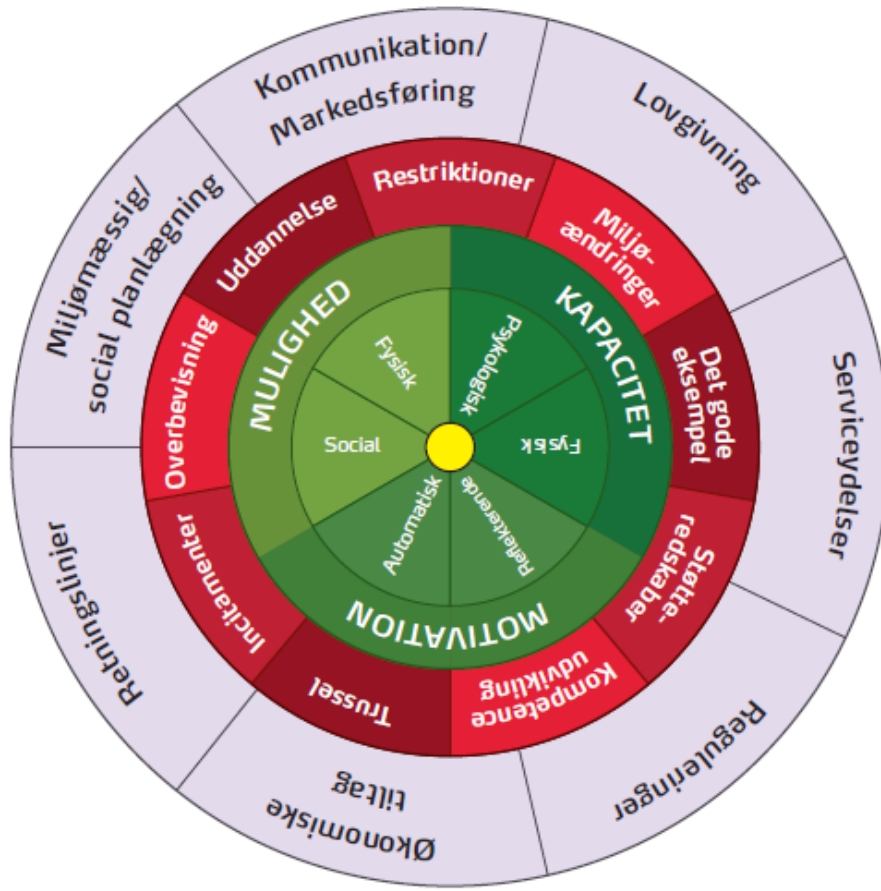
- DSAM
- Regionale Repræsentanter
 - Administrative
 - Lægelige kvalitetsudviklingskonsulenter
 - Lægelige efteruddannelseskonsulenter
- DAK-e
- Lægeforeningen – lægedage /kurser
- Almenmedicinsk Efteruddannelsesudvalg

Tidsplan:

Opstart når anbefalingerne er klar – færdig
når vejledningen publiceres

Implementering - Adfærdændring

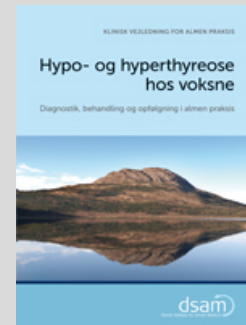
Præmisser

- Prioriteter og behov varierer
- Praksis er forskellig
- Betingelserne er forskellige

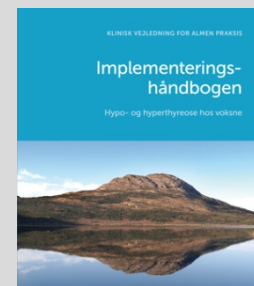

Implementeringstøtte

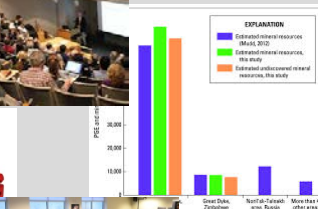
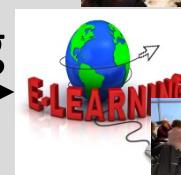
Spørgsmål Evidens Anbefaling

Implementeringshåndbog

Redskaber til implementering

Redskaber til implementering – identificere barrierer og tiltag

Barrierer og praksisrelevante tiltag – Udredning og behandling af hypo- og hyperthyreose (Målgruppe:Læger)

Barriere		Praksisrelevant tiltag
Type af barriere Interne i praksis	Spørgsmål	
Viden	Er der nogen i praksis der ikke kender til den kliniske vejlednings anbefaling?	Faste læger: Implementeringsvejledningen drøftes på lægemøde. Udd.læger: DSAM guide lines tilgængelige fysisk og via nettet. Praksis laver deres egen lokale procedure. Personalet: Ved hvor længerne slår op så de kan guide nye læger. Regionale tilbud: xxxxxx
	Er det et problem i den kliniske hverdag at vide eller huske hvad der skal gøres?	Lokal instruks eller flowdiagram hvortil der er nem adgang (fysisk eller elektronisk). Alternativt bruge den kliniske vejlednings flow diagram. DSAM: genvej til flow skemaer
Holdning	Er der nogen der ikke tror at ændringer er vigtige eller at de ikke kan lade sig gøre?	Hvis der findes praksis med outstanding gode indikatorværdier kan de søges rekrutteret til at være med i en regional indsats
Færdigheder	Er alle i stand til at gøre det rigtige?	Ikke relevant
Ny adfærd	Er det besværligt/tidskrævende i dagligdagen at komme i gang med den nye måde at arbejde på?	Når der skal gives svar på TSH og igen ved den diagnostiske konsultation skal der slås op i eget/dsam flov diagram. At flow diagrammet findes let og at alle kan spørges hvis man har glemt det.
	Vil den nye måde at arbejde på være besværlig eller tidskrævende - også når den er blevet rutine?	Nej. For de der ikke har gentaget prøverne indebærer det at deres patienter skal have taget en ekstra blodprøve.
Ressourcer	Mangler der udstyr/lokaler/andet?	Ikke relevant
Organisation	Er den nye måde at arbejde på for den enkelte afhængig af andre/forhold uden for praksis?	Besværlig henvisning til endokrinolog kan gøre det vanskeligt. De enkelte regioner må sikre sig at der er en regional forløbsbeskrivelse for hyperthyreose og at den er tilgængelig via de sædvanlige kanaler. Hvorfor skal vi acceptere at der er ventetid der nødvendigvis er en uth truet aktivitet (egen læge skal anvende ukendt medicin)?

Tiltag – praksis rettet

- Distribution af materiale
- Uddannelsesmøder
- Smågruppebaseret uddannelse
- Gennembrudsmetoden
- Praksisbesøg
- Klinisk audit
- Opinionsledere
- Det gode eksempel
- Feedback
- Reminders

Tiltag -patientrettet

- Massemedia
- Patientgruppe specifik- patientforeninger
- Via kommune
- Praksis kontakt (før – under – efter)

Tiltag - eksterne

- Shared care indsatser
 - Forløbsbeskrivelser
 - Forløbsprogrammer
- Regler og procedurer
- Overenskomst og aftaler

Implementerings- håndbog

- **Fem trin til succesfuld anvendelse af kliniske vejledninger**
 - Hvilke anbefalinger giver den nye vejledning og hvilke anbefalinger vil i i vores praksis arbejde med?
 - Hvordan gør vi i dag og hvad skal vi ændre for at følge anbefalingerne?
 - Hvordan kan vi vide om vi følger anbefalingerne?
 - Hvad kan gøre det svært for os at følge anbefalingerne og hvad kan vi gøre ved barriererne?
 - Hvordan sikrer vi os at vi får gennemført de ændringer vi ønsker?
- Tegne diagram med typisk(e) **patientforløb** med aktører (praksislæge, praksispersonale)
- Udpege vigtige elementer i forløbet - forløbspunkter - der vedrører de nye kliniske anbefalinger
- **Målsætning** - Formulere, hvad der konkret skal opnås i hvert forløbspunkt

TAK!

FAGLIG KONGRES
2016 KIROPPRAKTIK
GENNEM LIVET
VIDEN / NETVÆRK / EFTERUDDANNELSE

